

Билгийн нэрдвэй дөхтүүтэй тус-тууһын бэлхэртэ арахсан программа разделдэрин: оюурууа үлэһин сүлддэлээр, Т. П. Посельский хас бигдидэ раздел не хойхонун сүрдэ уонна программаны оюурута бичхаттар байдэре активнай хэстүүлэ, а зэриллэрин бэлхэртэ «Бичхаттан ордук бичхат проблематын ним да ойдот» — шүтэ айд.

Ыңнат программаларга баз сүрүн хайысхалар аратсар: бастайгыттан ыңнат уюна политический реформа, икинчиси, комсомольская тергитэ ктерияни или комсуккур турун болуурус; «Комсомольский органлар партия депутаттар Советтерин кытта сыйыма-на»; «Партия тергителер комсомольская тергитэ сыйыма-на»; «Комсомольский тергителер уюна хайыстыбаный подразделениелар» раз-деллар;

Ити этиллибит рэдиеларга бюро байта эвкэ абырхы, этиллэри киллэрдэ Холобур, икис саада «номсомол хаһаайстыбаннай подразделеларыны үлэлэрин энгэти кээнэттэри советскай профсоюзнай хаһаайстыбаннай өртүннэр нөмөлү-дүхтээхтэр үөһө айууһ тээхтэр» диэн эбни киллэрэргэ этиллиһэ. Бу, мин санаабар, улахан суолта диэх. Билигин оройуон даданы, Саха-сырды даданы номсомолу үл-хаччы өртүннэр уустук баһыһыан-һада киллэрдэ. Билигин кэмгэ байта үбэ суох тэри-лэ ханнык даданы дь-балы, үлэни мытар кыада

Соторутаарыта сайынгы тохтобул кэминтэн комсомол Чуралгытаары райкомун бюрокун мунна-
да буолан ааста. Онно 3 боллурооска көрүлүбүтү-
тэн биир саамай добушкаадынан «Ыччат» програм-
маны дүүэлэлэнип буолар. Ити боллурооска райсо-
вет исполкомун председателин солбуйааччы Т. Н.
Посельская кинитинирин оҕордо.

Ыччаты көмүскүүр программа

суох буолар. Холбоур.
ЫБСЛКС райкомнара,
горкомнара хаһаайысты-
баннай ахсаанынан ычча-
ты түмэр кинизэри, куру-
һуоктары, түмсүүлэри тэ-
рийдэллэр.

«Оройдон шингэр» үзлийн комсомольский хаагайгсгыбанный органиар оройуонга керүллэр материалнай, техничский ресурсанан, ону тэнэ наадаалах оборудованиан ууниа бастакы нэмгэ чэпчэтинлээх ссудаларынаа ханччылдллара эрафиллэр». Бу параграфимиз комсомольский төрилтэ хаагайгсгыбанный үзэтин бэжөрөгтүүтэ тулаагыллар. Ыччат - комсомольский төрилтэлэргэ, сэтгээн дэһаннахтарыйна, көмөлөөх буолар талх. таах параграф.

Советтарга ыччат пред-
ставительствотун ижгана-
на — ыччат политическая
быраактарын олоххо ий-
лэрин бийр сүрүн меха-
низми. Итиннэ олобура
«Ыччат уонна народнай
депутаттар Советтара»
диза салаага комсомол-
дар бэйэлэрин этиндэрин

киллэрдийэр. «Эдэр ыялар, адыр коллективтар чэпчэтиллибит усулусубу. Наҕа олохурун сүрү туһанар, олох-дьаһах тэриллэрин атылларар кыахтар тэриллэхтэх». «Комсомольская» тэрилтэҕэ, ыччат тэрилтэлэригэр производствого быһаччы үлэлиир ыччаты көбүлүүлэригэр, икки эбэтэр оҕон элбэх оҕоһоох ыялар хаачыыалларыгар, ыччат араас дьаһаларын тэрийэллэригэр оройуон фондалары кырымчык табаардары 25 бырыһанын аныырга. Бу этинилэри биһиги туох толкуйтан киллэртэрдибит? Ыһилин, олох-дьаһах мараабыт нэмисэр, эдэр дьол оҕорор дьини булуналар, туталара, олох-дьаһах тэриллэрин булуналар олус мараата, оҕор сыаналара лаппа үрдэтэ. Ыччат олохун дьаһарып туһеарарга ол иһин туруулаһарга ити этинилэри олоххо киллэрини нэһе булууох эгэ.

Ону таһынан «Ызчат
уonna политической ре-
форма» разделы бүтүн

нуутун бийиги бэлэбиги
огорорго быһаарыны
быт. Бу раздел туора су-
рун принциптарынан буо-
лаллар: бастаангытаан
ычат политический, эки-
номический, социальный
быраалтара дэбилэниги
бары атын араңаларын
кытта тэн буолаларын
ситыһы; иккинчэн, уо-
латтар уонна кыргызтар
олох, үөрэх, культура
илэргэ бириэмэни туһа
лаахтык атаарыы илэти-
гэр илэтирестэрин уонна
кэрдууларын толоруу
ийини туруулаһыы; үсүһү-
нэн, ыччакка итэҕэл
кууһурдуу уонна экин
общество ийингэр эппити-
нэһин үрдэтэ; төрдүһү-
нэн, ычат бэйэгэ политиче-
скай олоххо, бастаан
интерестэрин ийини туруу-
лаһыга активнайдын кы-
тыгыт. Маны олоххо ил-
лэрэргэ ычат политичес-
кай, общественная, ха-
һаайыстыбанная тэригэ-
лэрэ көккө бырааптаах
буолуохтаахтар. Холобур
ычат оройон сайдымыты
гар туһалаах бэйэгэ кө-
төхтүүт боппуруостарын
үрдүүкү органдарга туруор-
сар, быһаартарар, ону иди-
дир бырааба.

Көрөргүт күндүз: «Ыч-
чит» программа ниян ую-
на байл ис хойшоносох
Цини хас бирдин разде-
ла, параграба оройуон
комсомольский тэриятэлэ-
рингэр, оройуон хас бири-
дин эдэр инитигэр Ы-
лалчы сыһыаннаах. Ол
ини бары кыттан кычаты
комускуур, Ычканка кы-
ды биэргэр программаны
онорго үлэлиэтээхпит

Г. СТЕПАНОВ,
ЫБСЛКС райкомун бю-
ротун чилиэнэ.

Бийнхэ Эппиэттиллэр

«Мотоцикл аккумулятора химнах» багарар наада. Онон хаааыстыбаннай мадаһынга аккумулятор атылаанар сураһын истаа, хаһан атылаанарын сураһын албадита. От мыйн 31 күнүгэр сарсыардаттан уочарат бөрө буолбута, онно «Нэһилик» мадаһыннарынан түгэтиллэр разнардка оҕобулла илгисинэ» диим ааттан атылаанар дэббиттэрэ. Нэһиликтөөх дьон тардаһытара. Ити күнэ 5 чаас ааһыта, телефонунан тыйыталаа сылдьыбыттан, атылаанар дэббиттэрэ. Оттон кэлэн истибитим, ити күнэ 6 чаас ааһыта атылаанар. Билсиппэлээхтэргэр бэрдилэр дуу, тугу? Мүсэй албуруун аһааскалыы

сүлдүр Семён Дьяковский ити күл районторо союз улаһиттэре алахта-сыбымасынтарын туу-нан этэр. Онон киһилэр да ылбыт буолуохтарын сөп, Уочаранна, дьон кэ-сириэни. 22 эбэтэр 24 устуука аккумулятор атылдаммыт.

Маганын нэтэрэр та-
баары хаанааньлара сь-
мын бусадар. Оон бу-
рабыншынатын тоары
ведын ралларидката б
гэрэгээр.

Которыни анкумудатор атылган атаматтах уонна кини дааны иттиги бэчээрэи пэт. Гр. С. Г. Дьячковскай музей олбуорун кыраасканы сылдьан кини да корбетах.

♦ РСФСР Компартиятын Программатын дүүллэлэбит ♦

СОКУОММУТ ГУМАННАЙ ДУО?

Россия Компартиянын улуттун программасын бырайыктын кытта бекитти. Норуоту, дойдуну сазайымыга үтүө салынаан саясаттар, кырдымга өлүктүр документ бекиткенен сыналдытыл.

Программы бырайыгын «Политическая эста-
фа» саяагыгар «Виниси
ооруу оңорууу утары
оохууу уонна пайлал-
ныи, правовой итин
республикатаагы про-
грамманын түргэн кэм ий-
нэ ырытан оңорор, бы-
нар уонна туттууга кил-
лэрэр ийи турабыт дэи
этннлэр. Дойдуга рес-
публикага, оройуонга бу-
рууу оңоруу сыт ахсын
ахсаан да көрүр да өр-
түнүн эбиллэн ийэр. Ийи
мин санаабыр, бийиги бу-
рууу оңороочулары ута-
ры сокуоммут гуманитар-
суобудтан эмнэ тутулук-
таах. Сокуон гуманитар
буолуохтаах дэи мин тө-
рөөбүт дойдуларыгар то-
лору күүһүнэн үлэлээ-
хамсаан, бейнн кытта
ытыктаһан, сиэриймайгы
ны тутуһан өлөрөр дьон-
но сыйыһаанаан туттарга
этэбин. Сокуону гуман-
най оңордоххут аатыран,
киини сыйахтэан өлөр-
бүт дьону, улааттарына,
10 сыт күлүүс хаайык-
тыгар өлөрдөбүт. Ол ий-
нибит тахсаат, эмнэ эй-
лээх дьону-сэргэни, күүс
өртүнүн буолбатарына
моральнай өртүнүн эмнэ
түөрөйдэбэтиннэн барар.
Биллэн турар, өлөрүөх-
сүккэ барытынгар үрдүкү
моральнай туттуохха дий-
бэллэин. Алдас дьонно
туттуу, атын да мааны-
тар учуоттаныахтарын
сеп. Отгон соруйан, кө-
нүртээн киинин сордуур-
муһууру, өлөрөр, кыр-
быр дэи туох аатай?
Эалин кэмнэ киин да та-
ыаттарган аахтаах, бей-
ит оройооммут холобу-
угар да көрдөххө, кыр-

гүттары, дьахталлары атаастаһыр буоллулар, Сорох атааастамыттар каллы олохторун санаан үгсүбөттөр, кыбысталлар-сааталлар. Оттон бурбудаах, хаҥа, туюх да буолбатаһын курдук алдарастаһы сымдыһа, киниэхэ дакаастабыл маада үһү. Кыыс—киһи айнах кэра агара кыыс—киһи. Ийэтти, киһи аймах сүтүрүөйэр кэрэтин утары турбут, онно кирдээх илэстэн ууммут киһи туюх замһаа киһи буолуой, кэллн бу киһиттэн үчүгэйи, күүтүөххэ сөп дуо? Мин санаабар, буруу үгсүбөрүү бу көрүгэр араас усулуобунай экин дини чыччатылара туттар ылох наамдата суох. Маҥа-быйыттан киирэн арыгы уордахтарына, хаайыгы тургэниик түбүлүөхтэрэ, кыһын атааастахтарына, дьэ хаайытынаа муҥурдааныахтара. Киһи эмнэ государство баайа-дуола, буолан баран салым күндү баайа-дуола буолбат дуо? Киһи эмнэ, киһи быйытынан достоянствота төпсильбиттэр бийиги тоҥ чапчакитын сыймаһаһыахтаахпытый? Ол сокуон гуманитарнай буолбакка, төтөрүтүн, гуманитарнай суоҥун көрдөрөр.

Онон Россия коммунистара буруун оигорууну утары охсуһуу республикатаагы программатын тургэн кэм ийивэн ырытан оигорорго диэбиттэрин биер бэйэм олус сөбүлүү аахтын уонна үгүс дьон миң курдук самаалаах буолуохтара диэн эрэе саныыбын. Коммунистар, дьону идээнтэн быһыһахтарын бадарар бооллаахтарына, сокуон гуманитарнай буолуута диэн өйдөбүлү өссө төгүл ыарангнатын көрүүхтэрин наада.

Бырайык «Не-партия-
най үлэ» саяатчытар
«партия кээкитин бэйэ-
лэрин быһыыларынан-
майтыларынан түбэн бэйэ-
рэр, дьыһтар, кинээхэ-
чыаскы идеяны позити-
цияда көсүтү дьонто-
уурастыыр ийин туруна-
быт» дьээн суруллар. От-
тон биһиги оройуоммут
бастыҥ коммунистарын
материаттарга хайдаһый?
Соторутабыта «Моло-
дежь Якутии» хайыанна
журналист Антонов «Длин-
ная тень» дьээн ыстатыйа-
та бэчээттаммыта. Онно
салайар органнарга эр-
гиччи өйөһүү баарын ту-
һунан атыллар. Холобур
быһыктынан Ойуулуунга
үлэллэр 13 №-дээх СПТУ
директора Саха АССР
үтүөлээх учуутала, рай-
совет депутата комму-
нист М. М. Максимов ки-
һи, салайааччы быһыы-
тынан хайдага ойуула-
нар. Мин ити эһини су-
бу дьээн билбэппин, СПТУ
үлэтчи-хамнаһын туһуна-
ааҥан үчүгэй салайааччы
курдук сымалдыыр этим.
Оскөтүн ити суруллубут
барыта кырдыктыах буо-
ларыйа, аһардаа комму-
нист Максимовка өрө мү-
лүк түспэт, оройуон бүт-
түүнүн коммунистарын,
ордун салайабыт туһу-
нан тугу саннаахха, хан-
нык түмүктэри оноруох-
ха соёбу?

СССР райкомун бюротун агаас мунбаадыр сэдэдийт «Кыям» хаһыат корреспондента Докучаев да оройоннаады «Сага одох» хаһыатка коммунистар тустарынан кэлэстийит таһаарарга дин сөптөөхтүк этэр. Оройоннаады партиялар тарилга баятти үлөтти уларыта тутууга итинки эмгэ болдомтого ыларыгар баатабын.

Т. ПОПОВА.
Чурапчы с.

Красноярская кыраай
Дудинкара — Таймырская
автономнай уоһурун ки-
инигэр — хотугу регионнар
Новая Землада ядернай
боруобалааһынар — ути-
ры холбоһон охсуһуула-
рын иттиги ийинан мэтти-
буолла. Онон Заполяр-
экологической туругу-
ийин дыксыһааччылар
веһыһыннар. Митин
ССРС Верховнай Сове-
тыгар Арктиканы ядер-
найга суох зонара кубулу-
тарга этэн суртэ ыһыһа

Спирометр: митинг кыт
тылактар:

ССТА фотохрониката.

♦ Күнүн итти — сүрүн сорук ♦

Буруйу онгоруу аңыйаабат

Бу хүнэргэ оройонгоа Саха АССР Ие дьыалаба министерствотын кэлииник хонтуруолдуур-бэрэбизэрэллир биригээдэтэ кэли үлээдэтэ. Киһилэр туру үлээдэбитэрин, туох хаанын түмүгү онгорбуттарын туһунан байыги корреспонденттай М. Сидорова биригээдэ сайлааччыта старшай лейтенант А. Д. Ефремовы кыта кэсэтинтэнтэн аадыг.

ЫНДЫТЫҢЫ: Александрийский, бирингээд сыла-соруга тутуй?

ЭПЦИЭТ: манжык б
робиэркэ 1989 сэл сэт
нытисгэр ыстылларбыт

Очлоолорго оройуосига орууу оворуу амна урдуга. Олор төрдүлэрин-те бөлөрүн кырытай, биргедэ сүнийүүсн маньын ханьысхаларынан саргата уулзлар кууһурдэргэ этин килдэргэте: баста кытынан, обществанна барээдэги бөдөрстүүгэ бурууу оворууну утары охууһуга нэһилиэнньэни куускэ тардарга; иккиннэ, оворлор ордук сайынны өртүгэр туһанаах, тарыллаллаах сымнаалаһынан хабара; үсүүнүн, арыгылааныны утары охсууһуга.

A black and white photograph of a group of students standing in a line, holding signs that read "SCHOOL STOP THE BOMB" and "SCHOOL STOP THE BOMB". The students are dressed in casual attire, and the background is slightly blurred, focusing attention on the protesters and their message.

—сүрүн сорук ♦

ОҢОРУУ ААБАТ

Ита Сакха АССР Итти кэлмэннэ конту-
р биригээдэтэ кэлэн
үлэлээбиттэрин, туох-
тарын туһунан билиги
Индорона биригээдэ са-
тениант А. Д. Ефремовы
арыыг.

туууну кинигини бытарса,
Ита билигин ити айыыллар то-
но толоруллубуттарын,

таригэр тиксэр. Аңарда
бос, от уоһна атырдыа
ылларыгар 17 оҕо 12 бу-
руу оҕордо. Арыгылаа-
һын элбэх, Билигин ту-
руһун аасыт сын ту-
һааныах кэмин кытта
төгүстэххэ арыгыны
атыылааһын 27 бырыһыа
һынан үрдүк. Оройуонни
оҕоһуллубут буруй 60
бырыһыана арыгылааһы-
ны кытта संबэстэххэ
Наркологическай кабинэ
уһуотутар оройуон 31
олухтоордо туһар. Өссө 1
киһи арыгы иһин дьаалы
гыттан амтатарга муот
сыйдыар, Арыгыны иһи
Чурапчыга республика
орто нөрдөрүүтүттэн эм-
үрдүн.

